

Mojca Kumerdej
TEMNA SNOV

Jetrnik

Če bi vnaprej vedel, ne bi nikoli podpisal tistega formularja. Ampak kot strokovnjak za življenje – saj kaj drugega pa je biologija, če ne veda o življenju – sem se kaj malo ukvarjal z možnostmi posmrtnega obstoja, sploh pa si nisem drznil na to temo – razen v kaki veseli družbici, za hec, se razume – česarkoli napovedovati. To, kar me je zanimalo, je bil živ organizem, kaj se z njim zgodi po prenehanju vitalnih funkcij, ko se zaradi pršic prične proces telesnega utekočinjenja ali, preprosto povedano, gnitja, pa je jasno tudi vsakemu tepcu. Za to ni treba biti ne znanstvenik ne strokovnjak. In ker se utekočiniti nisem želel, sem – zavedajoč se potencialno neprecenljive vrednosti živega tkiva – podpisal, da po svoji smrti vse tisto, kar vrednega in uporabnega od mene ostane, darujem, z vsem ostalim pa naj v dobrih dveh urah opravijo krematorijski zublji. Po smrti, se razume; ampak tole zdaj ni življenje, smrt pa tudi ne. O tem, kaj natanko je to moje stanje in kaj pomeni, bi se dalo spisati briljantno znanstveno delo, na katero bi se nagrade lepile same od sebe. Ampak tako kot je bilo pisanje o čem takem prej preuranjeno, tako je zdaj prepozno, saj je moje stanje tako delikatno in radikalno spremenjeno, da še niti prav dobro ne vem, kaj se mi je pripetilo, in imam glede vsega za zdaj izdelane zgolj hipoteze.

Takole je bilo. S svojim znanstvenim, in to vizionarskim, pa da ne ovinkarim, naravnost genialnim prispevkom o zdravljenju raka z reprogramiranjem matičnih celic sem bil na poti na mednarodni znanstveni simpozij. Zaradi bližajočega se trenutka, ko bi izsledke svojih raziskav, ki sem jim posvetil kariero in življenje, končno razkril strokovni

javnosti, sem bil nadvse vznemirjen. Poleg mene, avtorja in izumitelja, sta moje znanstveno odkritje poznala samo še moja laboratorijska tehnika, ki sta do moje javne razgrnitve svojo molčečnost tudi prisegla: prvi, hipohonder, se je zaklel, naj v trenutku, ko o tem karkoli muksne, zdrave celice v njegovem telesu zdvijajo in se začno kot nore deliti, drugi, pripadnik baptistične cerkve, pa je desnico položil na v črno kravje usnje vezano Novo zavezo.

V znanstveni srenji je hitrost izjemno pomembna, kajti glede na to, da imamo dostop do istih informacij in da nevronske mreže delujejo podobno, se lahko kaj hitro zgodi, da raziskavo pripelješ do konca, obdelave podatkov na laboratorijskih podganah in kuncih ter morebiti na človeških celičnih tkivih so potrjene, vse, kar manjka, je le še razgrnitev skrbno varovanih raziskav, a glej, že se od nekod pojavi nekdo s podobnimi, če ne celo natanko istimi izsledki. In puffff – skrbno napihujoči se balon se v hipu razpoči in z njim v pozabo izpuhtijo leta, če ne desetletja izčrpavajočih eksperimentov in analiz, prečutih noči, posledica česar je opešan imunski sistem, načeto zdravstveno stanje, da niti ne omenjam družinskih in partnerskih nesporazumov, ki kot kolateralna škoda nastanejo ob popolni predanosti znanosti. In evo – že se tvoja utrujena znanstvena glava ponižno sklanja, da nanjo poveznejo avreolo za epohalno civilizacijsko odkritje, ko te iznenada surovo odrine komolec, katerega roka se požrešno iztegne in ti pred očmi iztrga venec, ki si ga tvoj tekmeč povezne na lobanjo. Tako za vselej ostaneš drugi ali, rečeno drugače, poraženec, nula, nihče, čigar ime se v najboljšem primeru pojavi v kakem drobnem tisku. Priznam, bil sem silovito ambiciozen in sem kariero vedno postavljaj pred družino, partnerstvo in vse ostalo. A meni osebno se karierizem ne zdi prav nič sporen; ne nazadnje je ravno takšna dialekti-

ka med mojo popolno predanostjo delu in tako imenovanim zanemarjanjem družine slednji finančno omogočala nadvse udobno življenje. Poleg tega je nesporno, da bi se brez ambicioznih vizionarjev, kakršen sem jaz, še danes namesto z avti in letali premikali z odrivi z veje na vejo, da niti ne omenjam užitka, ki ti ga ponudijo znanstvena odkritja in ki je, roko na srce, v primerjavi s seksualnostjo najmanj tako močan in predvsem dolgotrajnejši.

Ko sem med vožnjo vadil svoj nastop pred virtualnim cvetožerom mednarodne strokovne javnosti, nisem niti opazil, da rahlo rosenje prehaja v naliiv, refleks, da bi na sicer precej prazni cesti zmanjšal hitrost, pa je tudi odpovedal. Tako me je v trenutku zaneslo v desno in nato v levo, me odbijalo sem ter tja, potem pa se spomnim le še ostrega ovinka in cvilečega zavoja, ko se je na mojem življenjskem ekranu slika prekinila in se je projekcija samodejno prestavila na drug program. Na tem novem kanalu se je pojavila nekakšna vijačnica DNK, se okoli mene tesno ovila in me odvijala po nekakšnem tunelu, skozi katerega sem v stisku genske kačice potoval med orjaškimi molekulami proteinov in nukleotidov, ki so se umikali debelim rdeče-rumenim oktaedriskim virusom, se gnetel naprej mimo celic, ki so cmakajoče požrešno metabolizirale, se delile in nekatere med njimi crkavale, vse dokler na koncu te metafizične cevi nisem ugledal gmote, v kateri se je dober ducat orjaških celic drgnilo druga ob drugo. Seveda, morula! me je prešinilo. Po tej logiki, sem stisnjen v lastnem genskem udavu naprej razvijal misel, se trenutno prebijam skozi blastocisto, iz katere prestopim v morulo, za slednjo pa gre pričakovati samo še ogromno svetleče telesce z rdečkasto sredico. Postal mi je jasno vse in povsem: vračam se tja, od koder sem prišel – ne v boga ne v kako kozmično svetlobo ali kaj podobnega, ampak

prek morule v zigoto – v oplojeno jajčece, ki čaka, da me vsesa, in potem se zigota razcepi na ženski in moški del in tako bo moje življenje končano in mene preprosto več ne bo. A tako je videti ta posmrtna metafizika pri biologih, me je prešinilo – namesto angelov, bogov in božajoče abstraktne svetlobe mi, znanstveniki biologi, odpotujemo v nič skozi prvinsko celično tkivo. Pošteno, sem pomislil, nimam pripomb. Naj tisti, ki verjamejo v boga, pristanejo v posmrtni geografiji peklov in nebes ali pa na vmesni postaji začasnega ničā čakajo do morebitnega ponovnega vstajenja, naj se drugi reinkarnirajo v ljudi, rastline, živali in minerale, mi, biologi ter vsi ostali, ki niti v najhujših grozotah nismo podlegli skušnjavi, da bi kleče pred kakim bogom beračili za zdravje in življenje ter barantali s kako iz brezdanjosti obupa privlečeno transcendenco, mi pa naj se deatomiziramo telesno in duhovno in tako povsem in dokončno izginemo.

A žal ni bilo tako preprosto. Labodji spev mojega miselnega procesa se je v prehajanju skozi blastocisto začel upočasnjevati, prairzvor pa vse bolj oddaljevati. Neka sila – prasila, ali kaj? – me je tik pred vstopom v morulo v blastocisti sunkovito zavrtnčila in me, to vem zdaj, zabilasala in nalepila na že diferencirano linijo klicnih celic endoderma, iz katerih se razvijejo notranji organi. Kajti kako neki le, logično sklepam, bi se znašel v tovrstni bivanjski obliki? V tisti nedoločljivi časovni enoti se je namreč moje potovanje končalo in se je vse povsem zatemnilo – če seveda sploh lahko govorim o temi, saj je tema zgolj barvit izraz za nič, in to popoln, absoluten nič, v katerem ni ničesar, če naj že poskušam označiti to fazo mojega, ne bom rekel obstoja, pa tudi ne neobstoja –, nemara še najustreznejši bi bil izraz izven-bivanja, ako se malo filozofično izrazim,

ker zdaj imam pač čas za tovrstna miselna razpredanja, iz katerih sem se nekdam norčeval in jih iz dna srca preziral.

Nobenih operacij nisem videl, nikakršnih kirurgov, ki bi se sklanjali nad moje mrtvo telo in po njem šarili s skalpeli ter komurkoli vstavljali uporabni del moje telesne materije. Naslednje zavedanje, natančneje samozavedanje – vse kaže, da mi kaj dosti več od samozavedanja niti ni ostalo –, se je vklopilo šele dosti kasneje. Vmes je moralo miniti kakih deset dni, ki pa jih zame ni. Kar iznenada, se spomnim, sem se zavedel v bolnišnici, in to bolj ali manj na postelji. *Kje sem?* je bila misel, ki se je prva sprožila ob ponovni aktivaciji moje zavesti. Vse kaže, da sem imel nesrečo, a hkrati tudi srečo, saj sem očitno preživel. Ali pa to niti ni bila kaka sreča, sem se že v naslednjem hipu zgrozil in spontano preverjal stanje svojih okončin. Tu pa se je prvič resno zalomilo. Šele v tistem trenutku sem se zavedel, da je moja percepcija prostora nekako spremenjena, da okolico sicer zaznavam, da pa kot, pod katerim vidim stvari, nekako ni pravi. Če ležim na postelji, sem logično sklepal, potem bi moral, ko odprem oči, najprej zagledati stene in strop. Pa ni bilo tako, moj pogled – morda bi bil ustrežnejši pojem raz-gled! – se je krivenčil, podobno kot si predstavljam, da se ukrivlja prostor v vesolju. In še preden sem poskušal premakniti glavo, noge in roke, je tik ob meni zažagalo smrčanje. Niti ne ob meni, smrčanje je prihajalo iz sumljivo tesne bližine, iz česar sem izluščil, da v sobi, konkretno na postelji, še zdaleč nisem sam. In kot sem kmalu ugotovil, bo odslej tudi ostalo tako. Svoje roke in noge sem sicer nekako čutil, a zakaj jih nisem mogel premakniti, se mi je kmalu posvetilo – zato, ker ne rok ne nog, da ne govorim o glavi, sploh nimam. Strašljivo, pa vendar verjetno minljivo, me je obšlo; navsezadnje, kaj vse lahko človek občuti, pa nič od tega ni res, razen seveda

samega nevrološkega procesa, ki percepcijo iz bogsigavedi kakega razloga izkrivlja in maliči. Da pa bo tudi mene, ki sem, odkar pomnim, prisegal na razum in sem se vselej čudil lenobnosti in labilnosti tistih, ki jih življenje premeta kot morje majhno barkačo, doletelo stanje, ki je še najbolj podobno psihozi – ne, na to pa nisem računal, tega pa res nisem pričakoval. To občutje se mi je le še okrepilo, ko je v sobo vstopila medicinska sestra in se namenila proti meni. Proti, ne pa tudi dobesedno k meni ter zatem nekaj šarila s termometrom in ga zatikala zunaj mojega vidnega polja. *Kdo sem? Kaj sem?* sem spet globoko v sebi mlel, toda *Premleval kot kaj? Kje v sebi? Od kod? Kot kdo vse to poslušam, mislim in opazujem?*, sem se začel žreti, ne da bi vedel, da bodo ta vprašanja tudi v prihodnje ostala neodgovorjena. Na kaj je ta moja miselna gmota in s tem jaz, moja identiteta, pripeta? Na kakšno materijo, sta me popadala bes in strah, ker nekakšna materija, jebenti, pa že mora biti, saj nisem duh ali kaj? Za mene, znanstvenika, čigar ostaline so se skrčile na nekakšen znanstveni fenomen, je bilo to absolutno preveč.

Sestra je izmerila temperaturo, kar sem sklepal po elektronskem termometru, ki ga je ponesla proti svojemu špičastemu nosu, ko je tik zatem v sobo vkorakala vizita. Končno odrešitev, tu so moji znanstveni kolegi, ki so mi prišli pojasnit moje stanje in mi povedat, kako in kaj bo z mano – no, seveda, kolikor je »znanstveni« sploh ustrezen izraz za klinike, ki se z leti nemalokrat polenijo v ošabne rutinirane praktike in jih znanost v resnici prekleto malo zanima.

Toda vizita me je naslavljala z nekim meni povsem nepoznanim priimkom in imenom, in ko je kirurg skrivnostnemu nosilcu imena začel pojasnjevati, da je operacija uspela in da njegovo telo nova jetra dobro sprejema, sem

se zavedel, da sem v kaši. Ali natančneje, da je po nesreči od mene, če naj se izrazim metaforično, ostala bolj ali manj kaša, česar so se strokovnjaki za transplantacije iskreno razveselili, verjetno na hitro in brez zadržkov diagnosticirali smrt mojih možganov, telo še toliko ohranjali na aparatih, da so ga otrebili nepoškodovanih organov, iztrošeno kašasto materijo pa po mojih navodilih oddali v kremiranje in je zdaj verjetno že tudi dostojno pokopana. Jetra, najmanj jetra, pa so presadili v moškega, v čigar telesu se zdaj kot njegova nova jetra tudi nahajam.

Živim, kaj pa vem, na neki način že, toda – ali je to sploh kako življenje?!, sem se začel spraševati, ko sva nekaj dni zatem z gostiteljem prispela domov. Ne rečem, da že pred tem, torej v času pravega življenja, ko sem bil jaz s svojim celim telesom, nisem poslušal zgodb kirurgov, kako se po transplantaciji organa kdaj pa kdaj pri njih oglasijo pacienti in potem mencajo in mencajo, preden končno ne iztisnejo vprašanja, češ, kaj mislite, ali bi bilo možno, da je v presajenem organu kak darovalčev spomin, ker da imajo občutek, da z njimi živi še nekdo, da se jim je, na primer, spremenil okus, pa da jih nogomet, njih, nekdanj strastne navijače, po operaciji pušča nerazumljivo hladne ali da jih v prstih žuli, da bi sedli za klavir in eno zaigrali, četudi o glasbi nimajo pojma? Ne, ni možno, jim skladno z doktrino pojasnjuje stroka in v istem stavku dodaja, naj se raje veselijo novega organa in s tem povezanega novega življenja, ki zanje v resnici pomeni ponovno rojstvo, pa da če se bodo držali vseh zdravniških priporočil, potem bodo živeli lepo, in če bodo le imeli srečo, niti ne kratko. Kaj drugega pa naj bi jim rekli? Nikoli niso imeli priložnosti diskutirati s kakim v organ zagozdenim umom, kako tudi, saj kot izkušam, me ne sliši nihče, četudi imam občutek, da moji monologi niso nič manj glasni, kot so bile moje

vadbe prezentacij med vožnjo v avtomobilu, kadar sem bil sam.

Zdaj vem, da če sem že podpisal kak dokument o darovanju organov, bi moral postaviti tudi pogoje o njihovem sprejemniku, ker zdaj si lahko to svojo kartico s formularjem vred zataknem v rit! No, bi si lahko, če bi rit imel, pa je nimam! Ker ta, v katerega so me vsadili, moja jetra in s tem mene, je zame, za moj življenjski slog, ki sem ga živel, in moj svetovni nazor – tega pa še imam! – žaljiv in povsem nesprejemljiv. Vsajen sem namreč v popolnega kretena, ki od jutra do večera v natikačih šlapa po stanovanju, bulji v televizor, blebeta neumnosti, in to take, ki jih moj znanstveni um prenaša težko. Ko v slušalko razlaga o svojem počutju in metodi transplantacije, bi ga včasih najraje ubrisal, saj o osnovah biologije in medicine nima treh čistih, znanstveni pojmi pa mu letijo iz ust kot kugle iz usrane oslove riti! V takih trenutkih se človek, pa tudi taki, kot sem jaz – človeška sled ali kaj!? –, zavemo, kako zelo smo si ljudje različni in kaki miselni lenuhi so nekateri. Stanovanje, v katerem z ženo živi, no, v katerem zdaj skupaj živimo, še zdaleč ni skromno, prav tako ne skoparijo pri hrani, ki jo jaz kot njegova jetra skupaj z imunosupresivnimi zdravili prečiščujem. Tako bi si lahko vsaj zdaj, ko ga situacija zadeva in ima po operaciji štiriindvajset ur časa na dan, tudi kaj prebral. Ampak ne, bebec se valja po kavču in potem skupaj buljiva programe, za katere sploh nisem vedel, da obstajajo. Tip je, vse kaže, tudi versko blazen ali pa vsaj versko preračunljiv. Verjame namreč, da se ima za vse skupaj zahvaliti bogu, zato vsak dan gledava nekakšne verske programe, kjer manijaki med dretjem mahajo s križi in z mikrofoni. Prepričan je, da je bog uslišal njegove molitve in mu še pravočasno priskrbel nova zdrava jetra. Toda, a se sploh zavedaš, egoist zagove-

dni, prenekaterokrat pomislim, da je tvoja želja: *ljubi bog, daj, priskrbi mi nova jetra*, vsebovala neizrečeni morilski del, ki se je glasil: *a ker jeter žal zaenkrat še ne moremo gojiti kot kake kumare, te obenem, bog, ponižno prosim, naj nekdo umre, zato da jaz živim*. Kajti če res obstaja nekaj takega kot bog, ki vsakodnevno posluša lastno stvarstvo jamračev in jim želje tudi izpolnjuje, potemtakem sta me ta tip in njegov bog dejansko ubila! Špekulanta pokvarjena!

Žena ga z nerazumljivo razumevajočim usmiljenjem posluša in servisira, on njeno nego sprejema kot samo-umevno, ampak iz njene požrtvovalnosti razbiram, da v svojem martiriju na neki idiotski način tudi uživa. Kot mi je uspelo razbrati iz njegove jamrarije, naj bi bil vzrok njegove jetrne obolelosti hepatitis C, ki da ga je, tako vsaj razlaga vesoljnemu stvarstvu, pred desetimi leti staknil z nekakšno transfuzijo krvi, čemur žena, ki je še večja tepka od njega, celo verjame, namesto da bi sedla za računalnik, v google vtipkala krvodajalstvo in hepatitis C ter bi tako kaj hitro ugotovila, da se v civiliziranih krajih našega planeta že od leta 1993 vsa kri krvodajalcev testira. Spolnih odnosov z njo nimava, zato pa si ga na kavču pred televizorjem, kadar sva sama, ob nabijanju kakega polnoritega črnca mehko žuliva, ob bližnjih planih vagine pa program preklopiva in spet poiščeva tolstega, kačastega tiča, ki se živahno krotoviči med imetnikovimi prsti.

Človek si ne izbira staršev, ampak zdaj vem, tudi ne telesnih gostiteljev. Preživetvena doba po uspešnih transplantacijah ob izvajanju priporočenega zdravstvenega režima lahko traja dolgih nekaj let, in če samo pomislim, da sem odslej obsojen na bivanje v telesu tega tepca, v tem zaporu zaprtega tipa brez vsakršne možnosti izhoda, kaj šele pomilostitve, in da bom – vse kaže, do njegove smrti ali pa

do njegove naslednje presaditve jeter?! – poslušal idiotske nergave monologe, se mi – metaforično seveda – obrača želodec. Na sprehode hodiva redko, ker on, lenuh, se iz stanovanja skoraj ne premakne, če že, občasno stopiva na balkon, slone na ograji kadiva in opazujeva najstnike, ki na dvorišču v prepotenih majicah nabijajo žogo. Jebenti, sem se domislil nekoč med kajenjem, in to jaz, ki dotlej nisem nikoli kadil: pa saj sem pred leti daroval svoje spolne celice, ki pa so očitno še v globokem zmrzovanju in torej miselno in tudi sicer neaktivne. Torej ostaja upanje, da se pojavi kaka kandidatka za umetno oploditev, pa da moje spermije odmrznejo, in če so moje hipoteze pravilne, potem zna biti, da se mesto za mojo zavest odpre tudi v njih in se tako iz jeter v celoti preselim vanje. Razen seveda, da se spet zdrznem, če me ne doleti še kako novo bizarno presenečenje in se zavest avtonomno in suvereno aktivira tudi v mojih spermijih in bom tako z dvema viroma svoje zavesti imel nekakšen notranji post mortem dialog, ali kaj? Nimam pojma ... sploh ne vem, kaj naj si mislim ... saj se mi bo še zmešalo ... samo ne v glavi, kaj pa vem, v čem in kako!!

Če ta moja hipoteza ne deluje in se je moja celotna zavest, pa identiteta in kar je še te osebnostne šare, skrčila na moja jetra, potem lahko računam na še eno opcijo – da nekako vzpostavim stik s tem svojim ništrcem telesne materije, se vase na celični ravni znanstveno poglobim in lastne znanstvene izsledke – me prav zanima, katera karieristična hijena jih je pokradla in se z njimi zdaj šopiri po simpozijih?! – uporabim v obratni smeri, tako kot to pritlehno vsakodnevno počne narava. Da torej kako zdravo ambiciozno matično celico naščuvam, da lahko ostane na veke vekov mlada, če se je le pripravljena v nedogled deliti, in jo tako reprogramiram, da krava neumna mutira

in se spremeni v matično celico raka, ki bo tega tipa zagotovo pokončal. No, obstaja še druga možnost, da izpilim tehniko zavrnitve imunosupresivnih zdravil, zaradi česar bi tipa doletela huda okužba in ga dokončno pripravila v grob. Ampak potem me prešine – kaj pa, če to še ni vse in je moja oblika posmrtnega življenja zgolj ena od oblik človeškega bivanja in resnično obstaja še nekaj tako bebavega, kot je karma? Mar to pomeni, da s takim dejanjem – najprej samomora in posledično umora – vplivam še na svojo karmo in si jo tako dokončno sfizim ter se v naslednjem življenju oziroma življenjski obliki utelesim v kakem človeškem tkivu, iz katerega se nato razvije kaka vagina, na primer, katere lastnica se še v rosnih letih vda nizkopračunski prostituciji, pa da se potem dnevno skozi mene drajsa na desetine higiensko in zdravstveno oporečnih kurcev, ali pa da se na primer inkarniram v ustno sluznico kakega podkupljivega politika ali slinastega odvetnika, ki sem jih za časa svojega nekdanjega življenja absolutno zaničeval. Tako me v stanjih skrajnega obupa navdihuje le še dvoje misli: prva, da sem nesrečo telesno preživel, da pa so možganske poškodbe tako hude, da zdaj na kakem zaprtem psihiatričnem oddelku kot sobni lipovec po cele dneve ždim, medtem ko nekje v globini nepoškodovane možganovine potekajo vsi tile moji miselni procesi, obstaja pa še scenarij B – morda celo E, nemara G ... vitalizma in kreativnosti mi ne zmanjka nikoli –, po katerem sem trenutno v globoki komi, iz nje pa se nekoč še zbudim in bo potem ponovno bolj ali manj vse v redu.

Nekdaj sem se norčeval iz izjave, da upanje vselej umre zadnje. Ne, sem ob takih izjavah zabil pametnjakoviče – upanje umre predzadnje, na samem koncu, čisto zadnji za upanjem, umre še upajoči. A zdaj vidim, da ta stavek vendarle drži. Meni, ki sem formalno mrtev in neformalno zmes

samozavedajočih se jeter, ostaja zgolj in samo še upanje, ker vse ostalo je, kot kaže, crknilo ali pa je povsem nefunkcionalno.

Kaj pa vem, kako je s tem življenjem in s to smrtjo! Kakorkoli se obrnem in pogledam – mižanja, logično, da nisem več sposoben, spim pa očitno tudi ne –, za zdaj ugotavljam samo eno: Ni konca pa ni konca ...

Vsiljivec

Ne da je imela oči, podobne mačjim, nekaj drugega na njej je spominjalo na mačke, ki se jih je od nekdanj malce bal in so mu bile tuje. Kot da mačke, medtem ko te opazujejo, vedo nekaj, o čemer se človeku niti ne sanja, in imajo celo sposobnost razbiranja misli in namer, zaradi česar so lahko preračunljive in nevarne. Z mačjim svetom nikoli ni želel imeti opravka, in ko mu je ena njegovih partneric iz njegovih bolj ali manj kratkotrajnih razmerij omenila, da bo vzela najdenko, ki se je zatekla k njenim prijateljem, ji je to odločno odsvetoval, ker da ima na mačke hudo alergijo in potemtakem ne bi več mogel prihajati k njej. Ona mačke ni vzela, on pa je tudi nehal prihajati, saj je postal alergičen na njeno nepospravljeno stanovanje, na okrvavljene vložke, ki jih je pozabljala v kopalnici, in na spodnje perilo, ki je nemalokrat obležalo pred posteljo. To, da so ženske, zlasti tiste, ki živijo same, snažnejše od moških, je stereotip; s priložnostnimi zvezami je namreč izkusil marsikatero presenečenje higienske ogabe. Njemu niti na misel ni prišlo, da bi svoja oblačila odvrigel na stol ali posteljo v spalnici. Kot kirurg je zelo dobro vedel, da ne gre mešati različnih svetov, ki se nevarno stikajo tudi skozi tkanine in oblačila. In kot estetski kirurg nereda ne le ni prenesel, ampak ga je globoko preziral. Ne nazadnje je bilo vnašanje estetike v človeška telesa in življenja njegov poklic in v svojem poklicu je veljal za vrhunskega mojstra.

Z njo je bilo drugače. Presenetljivo drugače, česar si ni mogel razumsko pojasniti. Pa saj, ali sploh šteje kako pojasnilo, če to ni razumsko, pa četudi gre za nekaj takega, čemur se reče zaljubljenost. Ljubezen ... no, no, počasi,

počasi ... s tem pojmom so same težave, njihove posledice pa lahko silno neprijetne.

»Saj nimaš nič proti, če se nama pridruži prijateljica,« mu je v restavraciji, medtem ko je sedel za mizo, mimogrede navrgel kolega.

»Ne,« je odvrnil brez posebnega zanimanja, prepričan, da si poročeni kolega plete avanturico in je on tu zgolj za alibi, s katerim bi bilo lažje premostiti zagate uvodnega dela parjenja. Toda glas, ki ga je nekaj minut zatem zaslišal za svojim hrbtom, je presegel sicer resda nizka pričakovanja in kolegialno radovednost. Temna melodija njenega glasu se je po njegovi hrbtenici iz možganov odvijala vse do trtice in se tam strupeno zvila kot arizonska klopotača vibora de cascabel, ki jo je v živo videl na enem svojih potovanj in iz katere mesa so domačini – njemu, doktorju medicine, povsem nedoumljivo – izdelovali nekakšne kapsule za zdravljenje raka ali pa jih, še bolj primitivno, kot panacejo na tržnicah prodajali posušene. Ko se je ženska odmotala okoli njegovega stola in sedla poleg prijatelja, je vanj hušknil vonj po mandeljnih, melisi, pomaranči in še nečem, česar ni mogel razpoznati. Njen mehek obraz je bil poln in še zdaleč ne popoln, njeni temno plavi, rahlo valoviti lasje pa se tistega dne zagotovo niso srečali z glavnikom. Izza rdečega krila ji je na desni strani štrlela prekratka črna bluza, in preden je sedla, se je okoli njenega pasu napihnila guba maščevja. Njeno razkošno oprsje, ukleščeno v tesno bluzo, pa ni bilo le posledica darežljivega genskega materiala, ampak tudi naravnost živalskega apetita. Da bi kdo s takšno hitrostjo z vilico motovilil z bolonjsko omako prelite špagete, dotlej ni videl nikogar, niti moškega, kaj šele žensk, ki so pred njim običajno zadržano šarile po solatnih krožnikih in zdolgočaseno secirale puste perutninske zrezke. Na koncu je suvereno odlomila

še velik kos kruha, z njim večče zakročila po krožniku in poslednji grižljaj – kot bi bil dejansko poslednji – zmazala s takšnim užitkom, da je za hip celo pozabil na svojo rižoto s tartufi. Njen pogled je bil živahen, njena govorica hitra, njene kretnje, včasih ležerne, pa so že v trenutku, ko je z rokami ponazarjala postopek izdelovanja glinenih predmetov in nakita, postale burne in silovite. To, da je doktor medicine, se ji je zdelo zanimivo, a nanjo očitno ni napravilo usodnega vtisa. Ni ga napadla s kakim svojim simptomom ali kronično boleznijo matere oziroma znanke, kar se mu običajno dogaja v ženski družbi, niti ni svojega vedenja, glede na to, je pomislil, da je estetski kirurg, kakorkoli ugledila.

Da se poznata od otroštva, je omenil kolega, da pa sta se njuni poti po gimnaziji razšli in se nista videla skoraj dvajset let. Razen enkrat samkrat, se je ona pomenljivo namuznila, pred kakimi sedmimi, osmimi leti, je dodala, na dušek izpraznila kozarec sladkega muškata ter pripomnila, da jo *požveplan cuker* v muškatu vselej rahlo privzdigne, in odšla proti stranišču.

»Ni poročena, se vidi,« je dejal kolegu med njeno odsotnostjo.

»Tudi nikoli ni bila, se mi zdi, da ji kar paše biti sama ...«

»Pa menda ja ni ...?«

»Ona?! Hahahaha!« se je nesramno zarežal opiti kolega in iz buteljke iztočil zadnje kaplje caberneta.

Po vrnitvi se je nemarno zleknila na svoj stol, se med govorjenjem že rahlo okajena ležerno presedala, nato dvignila roki, da je omizje obtil vonj njenih potnih pazduh, in med malodane vulgarnim raztegovanjem telesa na stolu iskala najudobnejši položaj. Že med njenim veččim vijačenjem makaronov je opazil, da iz njenih rjavozelenih oči v

njegov pogled pronicajo viborini strupi in mu počasi mrtvičijo telo. Kljub temu da je bila očitno neurejena in, kar zadeva kodeks oblačenja, zelo brez okusa, ga je njena pojava – je bil to njen glas, morda njena brezbriznost, kljub svojim mimobežnim nasmeškom se v resnici ni trudila, da bi mu ugajala – nabila s takšnim magnetizmom, da je med prijateljevim plačevanjem računa čutil, da ga bo razneslo. Kolega in dolgoletni prijatelj je zelo dobro razumel neverbalno komunikacijo omizja – navsezadnje se v podobni situaciji nista znašla prvič – in se je po odhodu iz restavracije od njiju na hitro poslovil, medtem pa se mu zarotniško pačil in pomežiknil.

Pol ure zatem sta vstopila v njeno stanovanje. Med njenim rahlo robustnim opotekanjem jo je hotel nežno objeti, a se mu je spretno izmaknila. Naj stopi v dnevno sobo, mu je rekla in odšla v kuhinjo. Polovico prostorne dnevne sobe je zavzemal njen delovni prostor, atelje z ogromno mizo, nastlano z lončarskimi materiali in kalupi ter na pol dokončanimi predmeti. Vaze, skodelice ter nekakšne ovalne skulpture sploh niso bile videti slabe, je precenil, medtem ko jih je kos za kosom preprijemal in si jih podrobno ogledoval. Pa je od tega resnično mogoče živeti, prav dobro zagotovo ne, je sumničavo pomislil, na mizo položil oranžen krožnik z abstraktnimi mehiškimi ornamenti ter s pogledom ošinil stene, na katerih so viseli živobarvni kolaži, ki pa so bili po njegovem mnenju brez vsakršne umetniške vrednosti. Na mizici ob oknu je stal prižgan računalnik, in ko je pritisnil miško, se mu je na ekranu prikazala računalniška grafika, očitno še v nastajanju. Sklepal je, da je izdelovanje animacij tisto, s čimer se preživlja. Poleg računalnika so bile na mizi, politi s kavo, sredi drobtin naložene tri nepomite skodelice, poleg njih pa se je že nekaj dni sušil jabolčni ogrizek.

Že ob vstopu v stanovanje ga je v predsobi med obešanjem plašča spreletel občutek, da ga nekdo opazuje.

»A živiš sama?« jo je vprašal kljub predhodni kolegovim informaciji, ko se je iz kuhinje vrnila z buteljko polsladkega muškata in kozarcema. V odgovor je zgolj prikimala ter dodala, da za minutko skoči še pod tuš. Približal se je ogromnemu fotelju, pregrnjenemu s temno rdečim pregri-njalom, in se zleknil vanj. Med počasnim srkanjem muška-ta je opazoval obrabljeno sedežno garnituro, potiskano z vijoličastimi planeti in sateliti, in nakopičene predmete na policah, ki bi jih v stanovanju kake druge ženske zagotovo poimenoval navlaka in šara, ko je na svoji desni, podobno kot ob prihodu, začutil pogled. Takšen pogled, ob katerem se človek intuitivno obrne in s tem opazovalca največkrat zmede. Toda opazovalec, ki je sedel na preprogi in ga nepremično opazoval, se ni zdrznil. Tolsto temno sivo telo je ždelo pred njim in ga s sivozelenimi očmi negibno motrilo. Z roko je zamahnil proti ogromni kosmati skulpturi, ki ni niti trznila. Ko se je ona vrnila iz kopalnice, ogrnjena v bel kopalni plašč, jo je maček bežno pogledal, ne da bi se premaknil.

»Ah, to je Thor,« se je nasmehnila, »verjetno je malce jezen, ker si mu zasedel prestol.«

Takrat temu prikupnemu pojasnilu ni posvečal pozornosti in se je ob besedi *prestol* nasmehnil tudi sam, vstal in se ji približal. Pritisnil se je k njenim bokom, ji odvezal kopalni plašč in z dlanjo zdrsel po njeni goli zadnjici. Ni bila čvrsta kot pri večini žensk, ki jih je poznal, zadnjica je bila pravzaprav precej velika, ampak njena koža, ki je pod njegovimi dotiki darežljivo utripala, njeno od vode vlažno in nenavadno vroče telo mu je napelo ud, da jo je močno privil k sebi in jo dvignil. Medtem ko jo je iz dnevne sobe odnašal v spalnico in vonjal njeno oprsje, ki se je mehko

razlezlo ob njegovo telo, je opazil, da mačkon, že zleknjen v fotelju, za njim obrača glavo.

Silovito je poljubljal telo, katerega koža se je razpirala njegovim dotikom, in med prodiranjem vanj vsrkaval vonj, ki je nanj učinkoval kot neznan halucinogen. Proti jutru je opazoval njene zaprte oči. Po rahlem utripanju vek je vedel, da ne spi, da ona ve, da jo opazuje, a je bila kljub temu presenetljivo sproščena. Kar pri ženskah ob takšnih prvih stikih ni pogosto, saj želijo v vsakem trenutku ugajati in pustiti vtis, da so poželjive in lepe in so njihove na videz naključne poze nemalokrat preračunljive. S prstnimi blazinicami je drsel po njenem obrazu nepravilnih mehkih potez, po toplih mesenih licih, po utripajočih srčastih ustnicah, po neoblikovanih gostih obrveh, ob dotiku njenih zaprtih vek pa je na roki začutil par istih oči, ki so ga opazovale pred nekaj urami. Na robu postelje je kot čuvar starodavnega svetišča ždel Thor in nepremično zrl vanj. Nagonsko je dlan odmaknil.

»Misliš, da naju je opazoval?« je vprašal.

»Kdo?« je odvrnila, ne da bi odprla oči.

»Da je bil ves čas tu, medtem ko ...«

»A Thor? Nimam pojma ... a je pomembno?«

»Ne,« je odvrnil, a vseeno vstal, z roko Thora previdno frcnil s postelje, odšel na stranišče in po vrnitvi v spalnico, ko mačka ni bilo več na spregled, zaprl vrata. In upal, da je maček ostal zunaj in se ne skriva kje pod posteljo ali med omarami in se ne bo kot kak mračen demon spet iznenada pojavil in ga ponovno fokusiral s svojim zavistnim pogledom. Prav zavist, česar se je dodobra zavedel šele kasneje, je bila tisto, kar se mu je zdelo, da je razbral v mačjem pogledu. Zavist in posesivnost samca, na čigar teritorij je vdrl drug samec in česar lastnik teritorija očitno ni nameraval dopustiti.